

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON
OPŠTINSKI SUD U MOSTARU**

Broj: 58 0 Rs 229049 21 Rs

Dana: 26.03.2021. godine

1 2/21
Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija
Hercegovački kantonalni sud u Mostaru
Kanton Hercegovačko-neretvanski
Županijski sud u Mostaru

Priloženo	26. 3. 2021		
Org. jed.	100	100	Vrijednost
P-	2/21		

Opštinski sud u Mostaru po sudiji, Gordani Puljarević, u pravnoj stvari tužitelja: 1. Hercegovačko-neretvanski kanton/županija, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite zastupanom po Kantonalnom/Županijskom javnom pravobranilaštvu Mostar, Kralja Zvonimira 14. i 2. Sveučilišne kliničke bolnice (SKB) Mostar zastupane po direktoru, zastupniku po zakonu i punomoćniku Davoru Šilić i Dajani Šilić, advokatima iz Zajedničke advokatske kancelarije „Šilić“ iz Mostara, Stjepana Radića 60/1 Mostar, protiv tuženog, Nezavisni sindikat zaposlenika Sveučilišne kliničke bolnice Mostar (NS SKB), zastupan po predsjedniku Ivici Anić, zastupniku po zakonu i punomoćniku Davoru Bunoza i Darislavu Paponja, advokatima iz Zajedničke advokatske kancelarije Paponja-Bunoza, Kralja Tomislava 109. Mostar, radi utvrđenja i zabrane štrajka, vrijednost spora 5.001,00 KM, nakon javne rasprave održane i zaključene dana 05.03.2021. godine u prisustvu zastupnika prvotuzitelja, Vlade Bevande, kantonalnog/županijskog javnog pravobranioaca; punomoćnika drugotuzitelja, Dajane Šilić, te zastupnika tuženog Ivice Anić, lično i njegovih punomoćnika Davora Bunoza i Darislava Paponja, donio je dana 26.03.2021.godine sljedeću:

P R E S U D U

Utvrđuje se da je nezakonita Odluka / Obavijest o održavanju štrajka Nezavisnog sindikata zaposlenika Sveučilišne kliničke bolnice Mostar od 01.12.2020.godine i da štrajk koji provodi tuženi nije u skladu sa odredbama Zakona o štrajku i Zakona o radu FBiH.

Zabranjuje se tuženom organiziranje i provođenje štrajka započetog 10.12.2020. godine.

Obavezuje se tuženi da tužiteljima naknadi troškove postupka u iznosu od 2.343,60 KM u roku od 15 dana od dana donošenja presude.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelji su podnijeli tužbu ovom sudu, zajedno sa privremenom mjerom/mjerom osiguranja, dana je dana 08.01.2021. godine, protiv tuženog u kojoj navode da je tuženi počeo sa štrajkom u četvrtak, dana 10.12.2020. godine u 08:00 časova temeljem obavijesti tuženog o čemu su dana 01.12.2020. godine (očigledno greškom je navedena 2018.) putem protokola obavijestili Ministarstvo unutrašnjih poslova HNK i Krizni štab Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite. U obavijesti je navedeno da će štrajk trajati do ispunjenja njihovih zahtjeva, uz popis zdravstvenih ustanova, te da će se štrajk provoditi na način da će članovi sindikata svaki radni dan u trajanju od pola sata i to od 10:00 do 10:30 časova iskazati protest ispred glavnog ulaza u navedene zdravstvene ustanove uz poštivanje svih propisanih epidemioloških mjera. Tuženi je dana 01.12.2020. godine donio i Odluku o početku štrajka, protokolirana pod

brojem 186/20 i istu dostavio drugotužitelju, a sa štrajkom su počeli 10.12.2020.godine što je suprotno članu 4. st. 1. Zakona o štrajku jer je isti započeo deveti dan. Tuženi u svojoj obavijesti ne navodi razloge štrajka, kako je to propisano čl. 4. st. 2. istog zakona. Sukladno čl. 5. Zakonu tuženi je trebao urediti poslove sa poslodavcem koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka, te je Sporazum o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka potpisan 04.12.2020. godine, pa je i u tom dijelu postupljeno suprotno čl. 5. st. 8. Zakona jer sindikat mora sporazum objaviti najkasnije na dan najave štrajka, što bi u konkretnom slučaju značilo da je isti trebao biti objavljen 01.12.2020. godine. Tuženi je u formalno pravnom smislu prekršio niz odredbi Zakona o štrajku koje se odnose na: procedure najave štrajka (nije naveden razlog štrajka); procedure započinjanja štrajka (započeti deveti dan nakon najave); procedure sadržaja obavijesti o štrajku (navedene zdravstvene ustanove koje nisu potpisale sporazum o poslovima na kojima se rad ne može prekidati) i procedure objave sporazuma (Sporazum potpisan tri dana nakon najave štrajka ili nije nikako zaključen). Štrajk, u smislu člana 6. st. 1. Zakona ne može započeti prije okončanja postupka mirenja predviđenog Zakonom o radu, odnosno prije provođenja drugog načina mirnog rješenja spora o kojem su se stranke sporazumjele, što je regulisano i odredbom člana 150. Zakona o radu, te je regulisano da mirenje provodi mirovno vijeće. U konkretnom slučaju mirovno vijeće je imenovano ali nije započelo radnje postupka mirenja prije najave štrajka, niti su stranke postigle sporazum o bilo kojem drugom načinu mirenja, pa tuženi ni ove odredbe nisu ispoštovali. Dosadašnji Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u zdravstvu HNK je prestao da važi, a pokrenuti štrajk nije uzrokovan kršenjem dosadašnjih postojećih prava prema ranijem kolektivnom ugovoru. Odlukom Vlade HNK od 02.12.2020. godine pokrenut je postupak pregovora u vezi zaključivanja granskog kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na području HNK te je Vlada donijela i rješenje o imenovanju pregovaračkog tima za pregovore o reprezentativnim sindikatima iz oblasti zdravstva i utvrdila tekst Protokola o vođenju pregovora radi zaključenja granskog kolektivnog ugovora, o čemu su pravovremeno obavijestili tuženog, pa je Vlada postupila sukladno Zakonu o radu i Zakonu o štrajku te reprezentativnom sindikatu, ovdje tuženom ponudila na potpis prijedlog Protokola o pokretanju postupka pregovora i time stvorila zakonske uslove za pregovaranje između navedenih socijalnih partnera, a sve u cilju zaključenja granskog kolektivnog ugovora. Međutim, tuženi ne pristaje na ponudu Vlade HNK datu nakon najave štrajka. Tuženi svoju Odluku o organizovanju štrajka temelji na tvrdnji da je podnošenjem inicijative za pregovaranje koja je Vladi dostavljena dana 24.06.2020. godine započeo pregovarački proces koji, sukladno članu 139. Zakona o radu traje 45 dana pa smatra da su istekli rokovi za pregovaranje. Prema mišljenju tužitelja, potpisivanje kolektivnog ugovora uopšte, kao i granskog kolektivnog ugovora mora biti stvar prethodnih dogovora koji u ovom slučaju nisu počeli jer se tuženi nije odazvao pozivu Vlade na pregovore koji su bili zakazani za dan 11.12.2020. godine, niti je potpisao ni saglasio se sa ponuđenim Protokolom za pregovore, a nije stavio ni svoje prijedloge/amandmane na ponuđeni Protokol. Iz navedenog proizlazi da tuženi, kao organizator štrajka u trenutku najave štrajka, nije ispunio formalne zakonske uslove za početak štrajka definisane čl. 4, 5. i 6. Zakona o štrajku, niti uslove propisane čl. 150. i 156. Zakona o radu, zbog čega smatra da je štrajk nezakonit i predlaže da se utvrdi da je Odluka/Obavijest o održavanju štrajka od 01.12.2020. godine, nezakonita, te da se tuženom zabrani organizovanje i provođenje štrajka započetog 10.12.2020. godine. Potražuju i troškove postupka Privremenom mjerom/mjerom osiguranja traže da se naloži tuženom da obustavi štrajk koji je započeo 10.12.2020. godine.

U odgovoru na tužbu tuženi je osporio navode tužbe ističući da su netačni navodi da je štrajk započeo 9-ti dan od najave jer se tužitelji, neosnovano, pozivaju na rokove iz Zakona o upravnom postupku i Zakona o parničnom postupku. Članom 135. Zakona o radu je propisano

da se samo na postupak utvrđivanja reprezentativnosti primjenjuje Zakon o upravnom postupku. Kad bi se i prihvatila primjena Zakona o upravnom postupku to bi samo značilo da je jedan dan štrajka, preuranjen, a nikako da je štrajk nezakonit. Oспорava i navode tužbe, da je tuženi morao javno objaviti Sporazum, najkasnije do 01.12.2020. godine, odnosno da je Sporazum potpisao tri dana nakon najave štrajka. Ovo iz razloga jer je dana 26.11.2020. godine drugotužitelju podnio zahtjev za sporazum o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka, a isti je potpisan 04.12.2020.godine i objavljen na svim oglasnim pločama zdravstvenih ustanova, na oglasnoj ploči poslodavca, kao i na portalu www.hercegovina.info, dana 08.12.2020. godine, čime je u cijelosti ispunio obavezu iz člana 5. Zakona o radu. Postupak mirenja prema odredbi člana 6. Zakona o štrajku ne može trajati duže od pet dana od dana dostavljanja zahtjeva Mirovnom vijeću. Tuženi se nakon imenovanja Mirovnog vijeća više puta obraćao prvotužitelju sa zahtjevom da se okonča postupak mirenja, ali je isti u cijelosti ignorisao sve zahtjeve te do danas nije sazvaio Mirovno vijeće, čime nije ispoštovao svoju obavezu pa ne može osporavati zakonitost štrajka. Dana 24.06.2020. godine tuženi je prvotužitelju podnio inicijativu za pregovaranje radi zaključenja kolektivnog ugovora te je, sukladno članu 139. Zakona o radu, pokrenut postupak pregovaranja. Istom odredbom je propisan rok od 45 dana za postizanje saglasnosti za zaključenje kolektivnog ugovora u kom roku nije postignuta saglasnost pa je jasno da je štrajk tuženog u cijelosti organizovan u skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o štrajku, zbog čega predlaže da se tužbeni zahtjev odbije, kao neosnovan.

Na pripremnom ročištu održanom dana 12.02.2021. godine tužitelji su uredili i konačno opredijelili tužbeni zahtjev na način da su pored već istaknutog zahtjeva za utvrđenje da je Odluka/ Obavijest o štrajku od 01.12.2020. godine nezakonita dodali „i da štrajk koji provodi tuženi nije u skladu sa odredbama Zakona o štrajku i Zakona o radu“, dok je u ostalom dijelu tužbeni zahtjev ostao neizmijenjen. Predlažu da sud donese presudu zbog propuštanja temeljem člana 182. Zakona o parničnom postupku (ZPP)¹ u vezi sa članom 10. i 12. Zakona o štrajku iz razloga što su tužitelji tužbeni zahtjev za utvrđivanje nezakonitosti podnijeli ovom sudu, dana 08.01.2021. godine o čemu je sud obavijestio tuženog, dana 18.01.2021.godine od kada teče rok sudu da donese odluku shodno članu 12. Zakona o štrajku. Kako je sud odbio predloženu mjestu osiguranja, a tuženi je tek, dana 02.02.2021. godine, dostavio odgovor na tužbu smatraju da su ispunjeni su uslovi za donošenje presude zbog propuštanja.

Nesporno je da je članom 12. Zakona o štrajku (ZOŠ)² regulisano da sud u roku od pet dana odlučuje o zahtjevu poslodavca radi zabrane i provođenja štrajka. Dakle, radi se o zahtjevu koji prethodi sudskoj odluci u meritumu i kao takav predstavlja privremenu mjeru/mjeru osiguranja do donošenja konačne odluke o zakonitosti štrajka, o kojom zahtjevu je sud odlučio rješenjem od 03.02.2021. godine. Osim navedenog, treba imati u vidu da je ovaj rok od pet dana instruktivni rok koji se odnosi na radnje koje preuzima sud, pa protekom tog roka ne prestaje pravo na preduzimanje istih, jer bi to značilo oduzeti pravo sudu da o zahtjevu/tužbi odluči, odnosno oduzeti strankama pravo na sudsku zaštitu. Rok za dostavljanje odgovora na tužbu je prekluzivan rok jer za posljedicu ima donošenje presude zbog propuštanja iz čl. 182. ZPP, na koju odredbu se tužitelji pozivaju. Kako ZOŠ nije definisan rok za dostavljanje odgovora na tužbu (ni donošenje presude), to se u konkretnom slučaju, shodno članu 453a. ZPP za odgovor na tužbu primjenjuje rok od 30 dana koji je propisan članom 70. ZPP. Tuženom je tužba dostavljena na odgovor dana 18.01.2021. godine, a odgovor na tužbu je dostavljen dana 02.02.2021. godine, dakle u roku od 30 dana od dana dostave iz čega proizlazi da nisu ispunjeni uslovi za donošenje presude zbog propuštanja.

¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 5303, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Službene novine Federacije BiH“, br. 14/00

Tužitelji su u postupku izveli dokaze uvidom i čitanjem materijalnih isprava i to: Obavijesti o štrajku br.187/2020 od 01.12.2020. godine; Sporazuma o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka broj:8414/20; rješenja o imenovanju Mirovnog vijeća; akt tuženog - Očitovanje na Obavijest broj 06-02-33-2223-1/20 od 08.12.2020. godine; Odluke Vlade HNŽ o pokretanju postupka pregovora za zaključenje granskog kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavca i radnika iz oblasti zdravstva na području HNŽ/K, broj: 01-1-02-2453/20 od 02.12.2020. godine; rješenje o imenovanju pregovaračkog tima Vlade HNŽ/K za pregovore s reprezentativnim sindikatima iz djelatnosti zdravstva broj: 01-1-02-2430/20 od 02.12.2020. godine; nepotpisani Protokol o vođenju pregovora radi zaključenja granskog kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavca i radnika iz oblasti zdravstva na području HNŽ; rješenja Ministara zdravstva, rada i socijalne zaštite o imenovanju Mirovnog vijeća, broj 06-03-30-1219/20 od 12.10.2020. godine; zaključka Vlade HNŽ, broj 01-1-02-2539/20 od 10. 12.2020. godine; akta Ministara zdravstva, rada i socijalne zaštite o imenovanju Mirovnog vijeća, broj 06-03-33-2223-3/20 od 11.12.2020. godine-poziv za pregovore; Statuta SKB Mostar ; poziva za zakazivanje sjednice za postupak vođenja pregovaranja br. 06-02-33-33-1/21 od 08.02.2021 godine; dopisa Zavoda za zdravstveno osiguranje HNŽ od 07.01.2021 godine; dopisa Zavoda za zdravstveno osiguranje ZHŽ od 04.02.2021 godine; dopisa Insistucije obdusmana od 29.01.2021 godine; odgovora na prednji dopis obdusmana; dopisa obdusmena od 01.02.2021.godine; Odgovora na prednji dopis.

Tuženi je izveo dokaz uvidom i čitanjem materijalnih isprava i to: rješenja Ministarstva zdravstva HNŽ-a –Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite broj: UP/I-06-03-30-132/20 od 27.05.2020 godine; zahtjeva za očitovanjem prijedloga Kolektivnog ugovora broj 131/2020 od 26.05.2020 godine, sa prijemnim pečatom drugotužitelja; zahtjeva /inicijative za pregovaranje radi zaključivanja granskog kolektivnog ugovora od dana 24.06.2020 godine sa prijemnim pečatom prvotužitelja; urgencije tuženog za postupanje po zahtjevu za pokretanje pregovora od 15.07.2020. godine sa prijemnim pečatom prvotužitelja; zahtjev za provođenje postupka mirenja od 11.08.2020. godine sa prijemnim pečatom prvotužitelja; dopune zahtjeva za provođenje postupka mirenja od 12.08.2020. godine sa prijemnim pečatom prvotužitelja; zahtjeva za inspekcijski nadzor tuženog broj: 160/2020 dostavljen prvotužitelju 17.08.2020 godine sa prijemnim pečatom prvotužitelja; akt prvotužitelja broj: 06-03-30-1219-2/20 od 05.10.2020 godine; rješenja prvotužitelja broj: 06-03-30-1219/20 od 12.10.2020 godine; zahtjeva za rješavanje postupka mirenja od 27.10.2020 godine, sa prijemnim pečatom prvotužitelja; zahtjeva za postupak mirenja od 20.11.2020 godine, sa prijemnim pečatom prvotužitelja; zahtjeva za održavanje hitne sjednice Mirovnog vijeća od 26.11.2020 godine, sa prijemnim pečatom prvotužitelja; zahtjeva za sporazum o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka sa prijemnim pečatom SKB Mostar evid.br.8187 od 26.11.2020. godine; akt drugotužitelja broj: 8187/2/20 od 02.12.2020. godine; Sporazuma o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka od 04.12.2020 godine, zaključen između tuženog i drugotužitelja; Odluke o stupanju u štrajk tuženog broj 186/2020 od 01.12.2020 godine; Obavijesti tuženog, o održavanju štrajka dostavljen MUP-u HNŽ/K i Kriznom štabu Ministarstva zdravstva , rada i socijalne skrbi HNŽ-K sa prijemnim pečatom; članka objavljenog na web portalu [www. hercegovina.info](http://www.hercegovina.info) od 08.12.2020. godine, sa objavljenim Sporazumom o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka; očitovanja na obavijest broj: 06-02-33-2223-1/20 od 08.12.2020. godine; akta tuženog broj 177/2020 od 04.11.2020 godihe; akta tuženog broj: 164/2020 od 21.09.2020. godine; Odluke Nezavisnog strukovnog sindikata radnika zaposlenih u zdravstvu u F BiH-Nezavisni strukovni sindikat radnika u zdravstvu HNK broj 45/20; Statuta Nezavisnog strukovnog sindikata radnika zaposlenih u zdravstvu u F BiH; Uvjerenja o poreskoj registraciji poreznog obveznika

Nezavisnog strukovnog sindikata zaposlenih u zdravstvu F BiH- NSS RUZ HNK od 27.02.2019 godine; Odluke Nezavisnog strukovnog sindikata J.U. Dom zdravlja Stari Grad Mostar od 01.12.2020 godine sa prijemnim pečatom broj 1324/29 od 01.12.2020 godine Doma zdravlja Stari Grad Mostar; Sporazuma o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka Nezavisnog strukovnog sindikata J.U. Dom zdravlja Stari Grad Mostar sa prijemnim pečatom protokola Doma zdravlja Stari grad Mostar broj: 1299/20 od 26.11.2020 godine; Sporazuma o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka od 29.10.2020 godine broj: 1188/20; Uvjerenja o registraciji poreznog obveznika broj: 13-7-03-15-3-2824-1/18 od 27.03.2018 godine; Odluke Nezavisnog strukovnog sindikata radnika K.B. " Dr. Safet Mujić" Mostar broj 23/20 od 30.11.2020. godine; Sporazuma o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka od 30.11.2020 godine; Uvjerenja o poreznoj registraciji Nezavisnog strukovnog sindikata radnika Kantonalne bolnice" Dr. Safet Mujić" Mostar od 13.02.2017. godine; ponude Sporazuma o poslovima koji se neće prekidati za vrijeme trajanja generalnog štrajka Nezavisnog strukovnog sindikata radnika zaposlenih u zdravstvu HNK osnovna organizacija za J.U. Opšta bolnica Konjic; Sporazuma o poslovima koji se neće prekidati za vrijeme generalnog štrajka od 04.12.2020 godine, zaključenog između Nezavisnog strukovnog sindikata radnika zaposlenih u zdravstvu HNK osnovna organizacija za J.U. Opšta bolnica Konjic i J.U. Dom zdravlja Konjic; Sporazuma o poslovima koji se neće prekidati za vrijeme generalnog štrajka od 04.12.2020 godine zaključenog između J.U. Opšta bolnica Konjic i Nezavisnog strukovnog sindikata radnika zaposlenih u zdravstvu HNK osnovna organizacija za J.U. Opšta bolnica Konjic i J.U. Dom zdravlja Konjic; Uvjerenja o poreznoj registraciji Nezavisnog strukovnog sindikata radnika zaposlenih u zdravstvu HNK osnovna organizacija za J.U. Opšta bolnica Konjic od 11.08.2016 godine; Sporazuma o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka zaključenog između Doma zdravlja Čapljina i Nezavisnog Strukovnog sindikata radnika u zdravstvu HNŽ-Dom zdravlja Čapljina; Uvjerenja o poreznoj registraciji Nezavisnog sindikata zdravstva u F BiH- Sarajevo-Osnovna organizacija sindikata zdravstva Doma zdravlja Čapljina; Sporazuma o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka od 26.11.2020 godine, zaključenog između JZU Dom zdravlja Jablanica i Osnovne sindikalne organizacije NSS radnika u zdravstvu Doma zdravlja Jablanica; Uvjerenja o poreznoj registraciji Nezavisnog strukovnog sindikata radnika u zdravstvu BiH –Osnovna organizacija Doma zdravlja Jablanica od 17.02.2004. godine; Odluke Nezavisnog sindikata uposlenika Doma zdravlja " Rama" Prozor Rama broj: 56/2020; Sporazuma o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka od 01.12.2020 godine, zaključenog između Doma zdravlja Rama i Nezavisnog sindikata uposlenika Doma zdravlja " Rama" Prozor Rama; Protokola od dana 15.01.2021 godine zaključen između prvotuzitelja i tuženog.

Saslušan je predsjednik NS SKB u svojstvu parnične stranke, te svjedoci Antonio Vujica na okolnosti stvaranje pretpostavki za zaključenje granskog kolektivnog ugovora iz oblasti zdravstva i Dalibor Vuković na okolnosti organizovanja štrajka, odnosno organizovanja štrajka u drugim zdravstvenim ustanovama.

Iz navedenog proizlazi da među parničnim strankama nije sporno da je tuženi započeo sa štrajkom dana 10.12.2020. godine, prema odluci koja je poslodavcu dostavljena 01.12.2020.godine, te da je Sporazum o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka zaključen 04.12.2020. godine. Sporno je da li je tuženi štrajk najavio i otpočeo u skladu sa Zakonom o štrajku, odnosno sporno je da li je Odluka/Obavijest o održavanju štrajka nezakonita.

Cijeneći sve provedene dokaze pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, temeljem člana 8. ZPP utvrđeno je sljedeće:

Rješenjem Ministarstva zdravstva, rada...HNK br. UP/I-06-03-30-132/20 od 27.05.2020. godine utvrđeno je da je Nezavisan sindikat zaposlenika Sveučilišne kliničke bolnice Mostar na području HNK (NS SKB), reprezentativan, što među parničnim strankama nije ni sporno.

Tuženi je dana 26.05.2020.godine uputio zahtjev (br. 131/20) Nezavisnom strukovnom sindikatu radnika u zdravstvu HNK, za očitovanje na prijedlog dostavljenog Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na području ovog kantona (Kolektivnog ugovora) . U zahtjevu navode da je na sjednici održanoj dana 25.05.2020. godine, uz prisustvo predsjedništva, predsjednika i dopredsjednika Skupštine NS SKB, usvojen prijedlog izmijenjenog i dopunjenog prijedloga kolektivnog ugovora te je na temelju člana 138. ZOR i čl. 25, 29. i 31. Statuta tuženog, Skupština donijela Odluku o usvajanju navedenog prijedloga.

Nezavisni strukovni sindikat radnika zaposlenih u zdravstvu u HNK je dopisom br. 31/30 od 28.05.2020. godine obavijestio tuženog da su, kao Sindikat sa manjim brojem članova, u cijelosti saglasni sa dostavljenim prijedlog Kolektivnog ugovora.

Dana 24.06.2020. godine tuženi je Vladi HNK dostavio zahtjev/inicijativu za pokretanje postupka kolektivnog pregovaranja i zaključivanja Kolektivnog ugovora uz dostavu dopisa strukovnog sindikata od 28.05.2020. godine te prijedloga Kolektivnog ugovora, finansijske procjene potrebnih sredstava za dostavljeni prijedlog Kolektivnog ugovora i prijedlog članova pregovaračkog tima.

Nakon toga dostavili su Vladi HNK i urgenciju za postupanje, dana 15.07.2020.godine kojom traže da se hitno odgovori na njihovu inicijativu te da pregovarački proces otpočne. Isti dopis su uputili i dana 11.08.2020.godine u kojem ukazuju na protek roka od 45 dana iz člana 139. ZOR za postizanje saglasnosti za zaključenje Kolektivnog ugovora pa temeljem člana 150. istog zakona zahtijevaju da se provede postupak mirenja na način da se formira Mirovno vijeće.

Tuženi je dana, 12.08.2020. godine pod br. 158/20 Ministarstvu zdravstva HNK uputilo dopunu zahtjeva kojim predlažu da se u Mirovno vijeće imenuju njihovi predstavnici i to: Ivica Anić, Davor Bunoza, advokat i Alen Repeša s napomenom da se imenuju prva dva predložena člana, ukoliko je potrebno manje od tri člana.

Dana 17.08.2020. godine, tuženi je i inspekciji rada HNK uputilo zahtjev za inspeksijski nadzor u kojem navodi da je od istog Ministarstva, dana 14.08.2020. godine dobio odgovor kojim ih obavještava da nema potrebe za formiranjem Mirovnog vijeća.

U dopisu Ministarstva zdravstva od 05.10.2020. godine upućenog tuženom se navodi da im je rješenjem inspekcije rada naloženo da u roku od 14 dana, počev od 28.09.2020. godine formira Mirovno vijeće te da je, shodno navedenom potrebno da dostave njihovu suglasnost na imenovanje dva člana sa liste kandidata za članove Mirovnog vijeća HNK te su ovim dopisom ujedno predložili dva svoja kandidata.

Rješenjem Ministarstva zdravstva ...br. 06.03-30-1219/20 od 12.10.2020. godine, imenovano je Mirovno vijeće za mirno rješavanje kolektivnog radnog spora vezano za

zaključivanje kolektivnog ugovora u sastavu od šest članova (tačka I). U rješenju se navodi da će Mirovno vijeće o ishodu i rezultatima mirenja obavijestiti poslodavca, Sindikat i Ministarstvo zdravstva ... u roku od tri dana od dana završetka postupka mirenja (tačka III rješenja). Ovo rješenje je odmah stupilo na snagu.

Kako ni nakon imenovanja, Mirovno vijeće nije počelo sa radom, tuženi je dana 27.10.2020. godine, ponovo uputio zahtjev Ministarstvu zdravstva ... u kojem ističu da je neprihvatljivo da ni 14 dana od imenovanja Mirovnog vijeća nije zakazana sjednica, niti su preduzete bilo kakve radnje u vezi postupka mirenja, što smatraju neprihvatljivim obzirom da je granski kolektivni ugovor u oblasti zdravstva prestao da važi 31.07.2019. godine, te da je od pokretanja inicijative protekao rok od 45 dana, zbog čega zahtijevaju da se u najkraćem mogućem roku zakaže sjednica Mirovnog vijeća.

Očitujući se na akt Ministarstva zdravstva... od 30.10.2020.godine kojim upoznaje tuženog da nema saznanja da li prihvata prijedlog Vlade za zaključenje granskog kolektivnog ugovora, tuženi je dopisom od 04.11.2020. godine obavijestio ovo Ministarstvo da su se još 21.09.2020.godine očitovali na isto gdje su tražili pojašnjenje, koje im do današnjeg dana nije ni dostavljeno, te da im nije jasno zbog čega je uopšte doneseno rješenje o imenovanju Mirovnog vijeća u kojem je navedeno da će se utvrditi pravila o postupku pred vijećem i da će o ishodu mirenja biti obavješten i poslodavac. Smatraju da je neprihvatljivo njihovo postupanje koje se svodi na princip „uzmi ili ostavi“ jer se ne ostavlja bilo kakva mogućnost pregovora.

Tuženi je dana 20.11.2020. godine i Mirovnom vijeću, uputio zahtjev za provođenje postupka mirenja uz prijedlog Kolektivnog ugovora, te su im i dana 26.11.2020. godine uputili urgenciju.

Tuženi je dana 26.11.2020. godine drugotužitelju, SKB uputio zahtjev za sporazum o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka u kojem se pozivaju na Odluku Skupštine tuženog od 13.10.2020. godine, kada je donesena Odluka o stupanju u generalni štrajk zbog čega mole da im se dostavi prijedlog sporazuma, pozivajući se na odredbu člana 5. ZOŠ.

Tuženi je Odluku o stupanju u štrajk br. 186/20 donio dana 01.12.2020. godine u kojoj se poziva na Odluku Skupštine sindikata od 13.10.2020. godine te navodi: „Štrajk članova sindikata će započeti dana 10.12.2020. godine (četvrtak) sa početkom u 8,00 sati, provodit će se na radnim mjestima i trajat će do ispunjenja Zahtjeva. Štrajk se provodi zbog nepotpisivanja novog Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavca i radnika u oblasti zdravstva na području HNŽ/K sa poslodavcem, odnosno sa Vladom HNŽ/K. Ova odluka stupa na snagu odmah“.

Također i Nezavisni strukovni sindikat radnika u zdravstvu HNK je dana 30.11.2020. godine donio Odluku o štrajku br. 45/20 u kojem se navodi: „Štrajk članova sindikata će započeti dana 10.12.2020.godine (četvrtak) u 8,00 sati, provodit će se na radnom mjestu i trajat će do ispunjenja uslova. Štrajk se provodi radi podrške Nezavisnom sindikatu zaposlenika Sveučilišne kliničke bolnice Mostar, kao reprezentativnom sindikatu na nivou kantona/županije zbog potpisivanja novog Kolektivnog ugovora“, te se nalaže predsjednicima svih osnovnih organizacija sindikata da na oglasnim pločama zdravstvenih ustanova objave Sporazum o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka te donesu odluku o formiranju štrajkačkog odbora. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Na osnovu Statuta Nezavisnog strukovnog sindikata radnika zaposlenih u zdravstvu u F BiH od 20.12.2018. godine, može se zaključiti da ovaj sindikat ima svoje podružnice koje na području ovog kantona obuhvataju 11 zdravstvenih ustanova (čl. 3. Statuta) i to: Sveučilišna klinička bolnica Mostar; Kantonalna bolnica Mostar; Opšta bolnica Konjic; Dom zdravlja Konjic; Dom zdravlja Stari grad Mostar; Dom zdravlja Mostar; Dom zdravlja Čapljina; Dom zdravlja Jablanica; Dom zdravlja Rama; Dom zdravlja Prozor; Dom zdravlja Stolac, koje su upisane u jedinstveni registar poreskih obveznika. Skupština sindikata, u smislu člana 21. st. 1. alineja 11. i 12. Statuta, donosi odluku o udruživanju i dr. oblicima povezivanja i saradnja sa drugim Sindikatima... u stepenu koji odgovara interesu članstva te odlučuje o drugim pitanjima koja nisu u nadležnosti drugog organa.

U skladu sa Statutom, zdravstvene ustanove na području ovog kantona su u znaku podrške tuženom, kao reprezentativnom sindikatu, donijeli odluke o provođenju štrajka (30.11.2020. godine Kantonalna bolnica Mostar, a 01.12.2020. godine JU Dom zdravlja Mostar), te sa poslodavcem zaključili Sporazum o poslovima koji se ne mogu prekida za vrijeme štrajka.

Dana 01.12.2020. godine tuženi i Nezavisni strukovni sindikat radnika u zdravstvu u F BiH, podružnica HNK su obavijestili Ministarstvo unutrašnjih poslova HNK/Ž i Krizni štab Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK/Ž u kojoj navode da će na dan 10.12.2020. godine u 08,00 otpočeti sa štrajkom koji će trajati do ispunjena njihovih zahtjeva i provodiće se u sljedećim zdravstvenim ustanovama: Sveučilišna klinička bolnica Mostar; Kantonalna bolnica Mostar; Opšta bolnica Konjic; Dom zdravlja Konjic; Dom zdravlja Stari grad Mostar; Dom zdravlja Mostar; Dom zdravlja Čapljina; Dom zdravlja Jablanica; Dom zdravlja Rama; Dom zdravlja Prozor; Dom zdravlja Stolac. Za vrijeme provođenja štrajka svaki radni dan u vremenskom trajanju od pola sata i to od 10,00-10,30 sati njihovi članovi će iskazati protest ispred glavnog ulaza u navedene zdravstvene ustanove uz poštivanje svih propisanih epidemioloških mjera. Ovo obavještenje je potpisano od strane tuženog kao i Nezavisnog strukovnog sindikata radnika zdravstva HNK, koji je, prema uvjerenju Porezne uprave F BiH od 27.02.2019.godine, upisan u jedinstveni registar poreskih obveznika pod brojem 4200475690412.

Dopisom br. 8187/20 od 02.12.2020. godine, drugotužitelj je tuženom dostavio prijedlog Sporazuma o poslovima koja se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka, koji je zaključen dana 04.12.2020. godine (objavljen i na web portalu [www. hercegovina.info](http://www.hercegovina.info) dana 08.12.2020.godine), a u kojem se navodi da se za vrijeme štrajka neće prekidati poslovi koji se odnose na urgentna stanja za koja je neophodan prijem i specijalistička intervencija, te Centar za urgentne medicine, Zavod za transfuziologiju; Centar za kliničku farmakologiju; Zavod za mikrobiologiju i molekularnu dijagnostiku radi kontinuirano, kao i Zavod za nuklearnu medicinu koji radi kontinuirano za pacijente unutar ustanove, dok Klinički zavod za patologiju, citologiju i sudsku medicinu –obdukcije radi za pacijente unutar ustanove i sve poslove koji ne trpe odlaganje i Klinika za onkologiju radi kontinuiranu primjenu terepije i ostale poslove koji ne dopuštaju odgađanje, ali ne radi redovne kontrolne preglede pacijenata koji ne zahtijevaju terepiju, a pacijenti sa dijagnozama maligne bolesti će biti zbrinuti u svim oblastima i ograničenja ovog sporazuma za njih ne vrijed, dok su za ostale odjele definisani poslovi koji će se obavljati. U sporazumu se posebno naglašava da se nastavlja, sukladno Naredbama Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva, Ministarstva zdravstva HNK/Ž i Sveučilišne kliničke bolnice Mostar, kontinuirano provođenje i primjena kriznog plana pripravnosti odgovora na pojavu Covid 19 , a naročitu mjera koje se odnose na hospitalizaciju i liječenje osoba za koje je testiranjem utvrđeno da su pozitivni na korona virus (Sars-CoV-2) tako da

ograničenja ovog sporazuma ne vrijede. Pacijenti koji su hospitalizirani biće tretirani adekvatno, kao što je uobičajeno. Dežurstva će se odvijati redovno, a poslovi koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka će obavljati svi djelatnici po uobičajanom rasporedu. Potpisnici ovog sporazuma su saglasni da će preduzimati potrebne mjere neophodne za osiguranje života i zdravlja građana, kao i za osiguranje imovine, a koja neće umanjiti i isključiti prava zaposlenih na štrajk (čl. 6. Sporazuma). Za vrijeme štrajka radnici ostvaruju pravo na punu platu, kao i sva druga prava u skladu sa Pravilnikom o radu i Pravilnikom o plati.

Rješenjem Vlade HNK br. 01-1-02-2430/20 od 02.12.2020.godine imenovan je pregovarački tim za pregovore s reprezentativnim sindikatima za djelatnost zdravstva u sastavu od osam članova, te je isti dan Vlada donijela i Odluku o pokretanju postupka pregovora za zaključenje kolektivnog kojim se 11.12.2020.godine određuje, kao datum početka pregovora sa tuženim, kao reprezentativnim sindikatom. Pregovore u ime Vlade će voditi pregovarački tim imenovan rješenjem od 02.12.2020. godine. Ovom odlukom Vlada je istovremeno dala saglasnost na Protokol o vođenju pregovora radi zaključenja granskog kolektivnog ugovora, koji je u prilogu odluke dostavljen (nepotpisan).

Protokolom (koji nije potpisan) se u članu 2. navodi da pregovori radi zaključenja Kolektivnog ugovora ...na inicijativu reprezentativnog sindikata započinje dana 11.12.2020.godine, a pregovore u ime Vlade će voditi pregovarački tim kojeg je imenovala Vlada, a u ime reprezentativnog sindikata- pregovarački tim tog sindikata. Okvirni rok za vođenje pregovora će biti sukladan članu 139. st. 3. Zakona o radu (ZOR)³. Ukoliko se dogovor o kolektivnom ugovoru ne postigne, odluku o nastavku pregovora donijet će nadležna tijela reprezentativnog sindikata i Vlade HNK... Reprezentativni sindikat se obavezuje da neće organizovati i provoditi štrajk za vrijeme dok traju pregovori.

U vezi sa dostavljenim Protokolom, tuženi se dopisom br. 190/20 od 08.12.2020.godine očitovao na način da isti smatra nejasnim i nezakonitim jer se Vlada poziva na čl. 138a. i 139. ZOR kojim je regulisano da se postupak pregovaranja pokreće na osnovu pismene inicijative jedne od ugovornih strana, a rok za završetak pregovora je 45 dana. Oni su podnijeli inicijativu još 24.06.2020. godine te samim tim pokrenuli postupak pregovaranja zbog čega smatraju da je poziv Vlade za pregovaranje neosnovan i da se na taj način zloupotrebljavaju odredbe ZOR, zbog čega ne pristaju na početak pregovaranja pozivanjem na odredbu člana 139. ZOR.

Zaključkom Vlade HNK br. 01-01-02-2539/20 od 10.12.2020.godine, Vlada je još jednom pozvala tuženog na otpočinjanje pregovora sukladno Zakonu o radu očekujući od tuženog, kao socijalnog partnera da imenuje pregovarački tim, te da se otpočinju pregovori, usaglasi i potpiše Protokol o vođenju pregovora radi zaključenja granskog kolektivnog ugovora.

Pozivajući se na navedeni zaključak, i Ministarstvo zdravstva... je dana 11.12.2020. godine uputilo poziv tuženom pod br. 06-02-33-2223-3/20, u kojem navodi da je Vlada HNK na 132. sjednici održanoj 10.12.2020. godine još jednom razmotrila sve do sada preduzete aktivnosti u vezi zahtjeva tuženog, te ga ponovo poziva na otpočinjanje procesa pregovora sukladno ZOR i predloženom Protokolu.

Protokol o vođenju postupka zaključenja granskog Kolektivnog ugovora između Vlade HNK i tuženog je potpisan tek 15.01.2021.godine, a kojim je uređen postupak vođenja pregovora na način da se u roku od 20 dana usaglasi tekst Kolektivnog ugovora, a u slučaju da

³ „Službene novine Federacije BiH“, br. 26/16 i 89/18

se ne usaglasi, rok se može produžiti za još 10 dana, uz suglasnost obje strane. Vrijeme sastanaka će se odrediti u roku od jednog dana s tim da se isti održi najkasnije u roku od pet radnih dana od dana potpisivanja ovog protokola. Način vođenja pregovora će dogovoriti na prvo sastanku. Najkasnije, u roku od dva dana, ugovorne strane će dostaviti spisak pregovaračkog tima koji će sudjelovati u postupku pregovaranja.

Ministarstvo zdravstva ... HNK je dopisom od 08.02.2021. godine pozvalo tuženog na pregovore u kojem navodi da su osigurani prostori za održavanje sastanaka te sukladno zahtjevu tuženog 15/21 zakazuju prvu sjednicu Pregovaračkog tima tuženog, kao reprezentativnog sindikata za dan 11.02.2021. godine.

Zavod za zdravstveno osiguranje HNK je dopisom od 07.01.2021. godine obavijestio drugotužitelja, SKB da svakodnevno prima pritužbe građana koji su suočeni sa ne pružanjem zdravstvenih usluga čime se dovodi u pitanje Ugovor zdravstvene zaštite koji SKB ima zaključen sa Zavodom, što može imati za posljedicu primjenu kaznenih odredbi Ugovora i umanjiti ugovorena sredstva za troškove usluga.

Zavod je drugotužitelju uputio dopis i dana 04.02.2021. godine u kojem ponovo ukazuje na pritužbe građana u komunikacijama sa medicinskim i nemedicinskim osobljem bolnice koji se, u većini, odnosno na neuspjele pokušaje obavljanja već ranije zakazanih pregleda te nemogućnosti zakazivanja istih, zbog čega od bolnice, kao ugovorne strane traže da se i pacijentima čiji pregledi se ne smatraju hitnim, pruži informacija o očekivanoj mogućnosti obavljanja pregleda.

Dopisom Ombudsmena za ljudska prava BiH od 29.01.2021. godine; 01.02.2021. godine drugotužitelj je pozvan da se izjasni o žalbi pacijenta L.J.R. koja ima problema sa kralježnicom te je odbijena sa zahtjevom za magnet vratne kralježnice, žalbi S.A. kojoj se na Klinici za fizikalnu medicinu otkazuju vježbe zbog štrajka. Kao izjašnjenje na navedeno tužitelji su dostavili sačinjen odgovor Ombudsmenu (koji nije potpisan niti protokolisan) a u kojem se drugotužitelj poziva na Sporazum o utvrđivanju poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka koji je morao biti objavljen na dan najave štrajka, kako ne bi bilo nejasnoća oko poslova koji se mogu prekidati, te se osoba S.A. poziva da se javi ukoliko već nije zakazana terapija za njeno dijete.

Ivica Aničić, predsjednik NS SKB saslušan u svojstvu parnične stranke je izjavio da je na tu funkciju imenovan u trećem mjesecu prošle godine kada im je Vlada dostavila da traže da se ispita reprezentativnost. Reprezentativnost im je utvrđena s tim što je Vlada probila sve rokove za donošenje rješenja o reprezentativnosti pa su se obratili inspekciji rada i oni su naredili Vladi da dostavi rješenje. Vlada im je nakon možda mjesec i više dostavila rješenje, da su reprezentativan sindikat. Granski kolektivni ugovor je prestao da važi 01.08.2019. godine pa su oni sukladno ZOR podnijeli inicijativu za postupak pregovaranja radi zaključenja novog kolektivnog ugovora. Kako je prošlo više od 20 dana, poslali su još jedan dopis Vladi HNK-a i Ministarstvu zdravstva, da se očituju kada će krenuti pregovori jer je već prošlo skoro pola vremena kada su trebali otpočeti pregovore. Nisu dali nikakav odgovor na to već su ih ponovo ignorisali. Od 24.06.2020 godine kada je podnijeta inicijativa, do isteka 45 dana, niko ih nije kontaktirao. Nakon isteka tog roka ponovo su slali dopis Vladi HNK-a, ali ponovo nisu dobili odgovor pa su se obratili inspekciji rada i obavijestili ih da pregovori nisu počeli, te od njih tražili da preduzmu odgovarajuće mjere da bi stupili u pregovore. Međutim, inspektor rada je donio rješenje u kojem kaže da će naložiti formiranje Mirovno vijeće, ukoliko do početka devetog mjeseca ne počnu pregovori. Međutim i taj rok je prošao i Vlada ih je ponovo

ignorirala pa su iz medija prvo saznali da im je Vlada ponudila zaključak da im daje ista materijalna i nematerijalna prava kao što stoji u Kolektivnom ugovoru liječnika. Tu je nastao problem iz razloga što je tu pisalo da daju u postotku, a u Kolektivnom ugovoru liječnika nema postotka, već samo da se plata povećava u odnosu na satnice i koeficijent. Nakon 7-10 dana su dobili taj zaključak, a u kojem nije stajalo kada mogu dati odgovor, pa su tražili pojašnjenje od Vlade HNK-a koje nisu dobili, te su ponovo slali dopis za pojašnjenje. Tek nakon mjesec i po, do dva, dobili su odgovor koji je isti kao što je u zaključku, dakle bez odgovora, pa su napokon prije mjesec dana dobili pojašnjenje i tabelu tog njihovog zaključka, gdje je jasno da im se daje puno, puno manja prava nego što je to u Kolektivnom ugovoru liječnika. Primjera radi za jednu grupu daju koeficijent 0,14, a liječnici su dobili 1.20. Zaključku Vlade nisu prethodili nikakvi prigovori već je to bio njihov jednostrani inicijalni akt, što su se oni iznenadili jer su tek trebala ispregovarati zajednički. Nakon što je ministar Opsenica imenovao Mirovno vijeće, rješenjem od 12.10.2020. godine, prvo su tražili od njih da se izjasne da li se slažu sa predloženim članovima, sa čim su se složili i njima odgovorili. Međutim do Mirovnog vijeća nikada nije došlo pa su ponovo uputili dopis Ministru te tražili da se sukladno ZOR, u roku od 5 dana održi Mirovno vijeće, ali su ih opet ignorirali, tako da nisu dobili nikakav odgovor niti je održano Mirovno vijeće. Prije nego što će započeti sa štrajkom angažovali su stručne ljude, kao pravnu pomoć jer su željeli da legalno izvedu ljude u štrajk, ukoliko pregovori ne bi uspjeli. Sukladno zakonu, dana 25/26.11.2020 godine su podnijeli zahtjev SKB da im dostave prijedlog poslova koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka. Međutim, poslodavac je tu probio rok te im isto dostavio tek 04.12.2020.godine i tada su potpisali Sporazum i objavili na njihovoj službenoj stranici, svim odjelima i oglasnim pločama. Štrajk je službeno započeo 10.12.2020 godine. Od Vlade su prvi put, službeno dobili poziv tek početkom ove godine i to nije bio zvanično pregovor prema Zakonu, nego prema posebnom protokolu koji su u biti bili razgovori, a ne pregovori i to nakon što su oni organizirali protesnu šetnju. Vlada ih je nakon otpočinjanja štrajka pozvala na pregovore na način da sve krene iz početka, a to su svi oni pregovori koji su trebali krenuti od šestog mjeseca. On može samo organizovati štrajk u SKB-u, a nije ovlašten da organizuje štrajk u drugim zdravstvenim ustanovama kao npr. Dom zdravlja i bolnica u Konjicu, Čapljina i sl. jer je za to isključivo nadležan strukovni sindikat čiji je predsjednik Dalibor Vuković. Poznata mu je Odluka Vlade od 02.12.2020 godine, o pokretanju pregovara, a uz Odluku Vlade je bio i Protokol o vođenju pregovara. Nakon što mu je pokazana Odluka od 02.12.2020. godine i Protokol bez datuma, kao i odgovor tuženog od 11.12.2020.godine isti potvrđuje da je to dokument koji je njima došao i njihov odgovor. Misli da je Odluku o stupanju o štrajk od 01.12.2020.godine dostavio SKB, a nisu dostavili HNK-a odnosno, ne može se tačno sjetiti. U Odluci su, sukladno članu 4. ZOŠ navedena mjesta gdje će se provoditi štrajk i to je na radnom mjestu. Obavijestili su i MUP dana 01.12.2020. godine. Misli da ne postoji razlika u mjestu održavanja štrajka, kako je navedeno u odluci koja je dostavljena SKB i obavijesti MUP-a s tim što je moguće da su u obavijesti MUP-a naveli protesnu šetnju. Na dan najave štrajka nisu imali potpisan sporazum, već je isti potpisan 04.12.2020. godine. Nisu tražili arbitražu jer smatraju da nije bilo potrebe za tim jer arbitraža ide samo ako se ne slaže sa Sporazumom koji su oni potpisali i složili se s tim, a ni poslodavac nije tražio arbitražu. Sindikat nije prihvatio Odluku Vlade da pregovori počnu 11.12.2020 godine iz razloga što su pregovori već propali. Njihov cilj je potpisivanje kolektivnog ugovora i povećanje plate za zdravstvene radnike, obzirom da je Kolektivni ugovor već istekao. Sve ovo vrijeme redovno primaju plate i tako stoji u Sporazumu o poslovima koji se ne mogu prekidati. Sve su radili u dobroj vjeri i zato su slali dopise. Imali su namjeru pregovarati zbog čega su i prihvatili Odluku inspekcije rada o Mirovnom vijeću tako da je njihova Odluka, od 13.10.2020.godine, imajući u vidu da se u stavu I navodi šta se želi postići, a u stavu II se konstatuje da će otpočeti sa štrajkom ukoliko se njihovi zahtjevi ne prihvate, ne znači da nisu imali namjeru da pregovaraju. Koeficijenti za određene grupe od 0,14 se odnosi na nemedicinsko osoblje. Nisu

prekinuli štrajk kada su dobili poziv Vlade za razgovore. Njihov sindikat se zove Nezavisni sindikata zaposlenika SKB i ima svoj Statut, ali ne zna da li imaju Pravilnik o radu sindikata. MUP-a je poslah zajednički dopis ispred njihovog i strukovnog sindikata sa dva potpisa i protokola. Odluku o stupanju u štrajk su donijeli na Skupštini, da traže jednaka prava kao i za liječnike, prije 01.12.2020. godine, ali se tačno ne može sjetiti, kada .

Svjedok, Antonio Vujica je izjavio da je zaposlen u Ministarstvu zdravstva HNK-a od 2008.godine na poslovima pomoćnika ministra za sektor rada. Ministarstvo je preduzelo određene mjere i to, da bi došlo do pregovara o zaključenju kolektivnog ugovora mora se prvo utvrditi reprezentativnost sindikata. Dobili su dva zahtjeva od dva sindikata i to NS SKB i Sindikata radnika u zdravstvu te su donijeli rješenja sukladno priloženoj dokumentaciji. NS SKB je dobio pozitivno rješenje o reprezentativnosti, a drugi sindikat, zbog nedostataka u zahtjevu, je dobio rješenje kojim se odbija zahtjev. Nakon toga reprezentativni sindikat je slao više dopisa da se otpočne sa pregovaranjem. Bilo je nekih proceduralnih poteškoća tako da je to trajalo dosta dugo, a te proceduralne poteškoće se odnose na to da su pokušali, putem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, omogućiti i drugom sindikatu koji nije imao uslove za reprezentativnost, da učestvuju u pregovorima za zaključenje kolektivnog ugovora i da dobiju reprezentativnost jer je samo jedna ustanova i to NS SKB, mogao pregovarati za zaključenje kolektivnog ugovora, a ima ukupno 16 zdravstvenih ustanova. Vladi su uputili prijedlog odluke o otpočinjanju pregovara i ista je donesena 02.12.2020.godine pa je putem Ministarstva rada dostavljeno reprezentativnom sindikatu uz Protokol o načinu vođenja pregovara. Radi se o potpuno istom protokolu koji je bio 2018. godine za pregovore za liječnike s tim što je to bilo potpisano samo za jednu godinu. Sindikat im nije ništa odgovorio iz čega proizilazi da su isto odbili jer nisu potpisali protokol već su najavili štrajk. Smatra da bi pregovori bili okončani da se sa istim počelo prema Odluci Vlade od 11.12.2020.godine. Nisu reprezentativan sindikat obavijestili o proceduralnim problemima o kojima je govorio, već su samo prijedlog odluke dostavili Vladi HNK-a. Poznato mu je da je tuženi podnio Vladi HNK-a , dana 24.06.2020.godine inicijativu za zaključenje kolektivnog ugovora, ali mu nije poznato da li je od podnošenja inicijative, u periodu od 45 dana, bilo ikakvih sastanaka. Nije mu poznato da li je ministar Ministarstva dobivao dopise za zakazivanje sastanaka, ali mu je poznato rješenje Ministarstva zdravstva HNK-a od 10 mjeseca 2020. godine koji se odnosi na Mirovno vijeće. Nije održana nijedna sjednica Mirovnog vijeća, a to je direktno njegov sektor. Mirovno vijeće je isključivo formirano iz razloga što je inspektor rada dao njihovom ministru rok da poduzme određene radnje koje nisu poduzete zbog jednog dana kašnjenja u otpremi pismena pa je ministar morao ispoštovati odluku inspekcije rada, pa je foriramo Mirovno vijeće. Poznato mu je i da je sindikat slao dopise Ministarstvu za održavanje postupka mirenja i to 27.10.2020.godine; 20.11.2020.godine i 26.11.2020. godine. Poslije Odluke Vlade HNK-a o otvaranju pregovora, Ministarstvo rada nema više ništa s tim. Čuo je da je kasnije potpisan Protokol, a bilo je i na medijama i to je Protokol koji je potpisan sa Vladom.

Svjedok, Dalibor Vuković je izjavio da je predsjednik Nezavisnog strukovnog sindikata radnika u zdravstvu HNK-a koju čine 11 osnovnih zdravstvenih organizacija. Reprezentativni sindikat je NS SKB koji jedini može pregovarati o zaključenju kolektivnog ugovora. Sindikat na čijem je on čelu, je manji sindikat sa manjim brojem članova i nema utvrđenu reprezentativnost. U postupku pregovaranja o kolektivnom ugovoru sa poslodavcem, odnosno Vladom HNK-a reprezentativni sindikat SKB je dužan konsultirati manje sindikate jer u tom postupku štiti i njihova prava i to je veza između ova dva sindikata. On je član pregovaračkog tima, imenovan od strane NS SKB. Ministarstvo zdravstvo je njegovom sindikatu uputio zahtjev za utvrđenje reprezentativnosti, negdje početkom četvrtog mjeseca, ne može se tačno

sjetiti i tada su oni odgovorili Ministarstvu zdravstva, da sukladno ZOR je neosnovan njihov zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti iz razloga što je, manje od godinu dana ranije, već jednom utvrđeno rješenjem tog Ministarstva, da ovaj sindikat nema uslova za reprezentativnosti. Prema ZOR, ponovno preispitivanje reprezentativnosti je moguće tek nakon proteka jedne godine. Poznato mu je da je reprezentativni sindikat, ovdje tuženi, imao namjeru da započne postupak pregovaranja sa Vladom te je u tom smislu poslao akt njihovom sindikatu, da se izjasne da li podržavaju prijedlog, odnosno uslove koje je taj sindikat postavio poslodavcu i Vladi HNK-a u verziji kolektivnog ugovora koji će uputiti Vladi, da se započne postupak pregovaranja. Oni su odgovorili pisanim aktom gdje su naveli da su saglasni sa tim prijedlogom, ali se ne može tačno sjetiti kada je to bilo, moguće da je to bilo u šestom mjesecu 2020. godine. Nakon što je NS SKB uputio taj prijedlog kolektivnog ugovora, za pregovaranje u čijem sastavu je bio dokument njihovog sindikata u smislu obaveze konsultiranja, nije se ništa dešavalo pa je nakon proteka 25-30 dana upućena požurnica od strane tuženog. Nakon isteka roka od 45 dana tuženi je uputio zahtjev za postupak mirenja, u skladu sa ZOR. Bila je uključena inspekcija Ministarstva rada, kojoj je tuženi uputio zahtjev za inspekcijski nadzor iz razloga što su prošli zakonski rokovi za formiranje mirovnog vijeća. Poznato mu je da je imenovano Mirovno vijeće od strane Ministarstva zdravstva, što je izašlo u Službenim novinama HNK-a. Nakon toga je upućeno i više dopisa od strane tuženog, da se pokrene to isto Mirovno vijeće, ali nije bilo reakcije niti je ikada pokrenut postupak mirenja. Tuženi ih je obavijestio o organizovanju štrajka i dostavio im odluku o generalnom štrajku od 01.12.2020. godine. Svaki dokument koji je NS SKB Mostar dobio od bilo koga od strane Ministarstva zdravstva ili poslodavca, na zajedničkim sastancima ili telefonskim razgovorima uvijek je, promptno, obaviješten o svakom. Poznat mu je i sadržaj zahtjeva koji je tuženi uputio poslodavcu, dana 26.11.2020.godine za dostavu sporazuma o poslovima koji se ne mogu prekidati jer su i oni slali svojim osnovnim organizacijama, upute da zahtijevaju od svojih poslodavca sporazume o poslovima, u skladu sa Zakonom o radu. Koliko mu je poznato nijedan poslodavac nije uputio bilo kakvu primjedbu na te zahtjeve svih organizacija sindikata već su svi dostavili svojim sindikata na potpis Sporazume o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka. Poznato mu je i da je Vlada dostavila prijedlog Protokola nakon Odluke o štrajku. Prva verzija protokola koja je dostavljena sindikatu, bila je sačinjena od strane, pretpostavlja, Ministarstva zdravstva, odnosno Vlade i u toj prvoj verziji sindikat uopšte nije učestvovao u tekstu sadržaju Protokola. Postoji i drugi Protokol gdje je sindikat vratio izvornu verziju prvog Protokola Ministarstvu zdravstva i tražio da se izmjenu neke odredbe Protokole koje nisu odgovarale sindikata pa je jedna od odredbi bila da se izbriše odredba, da se obustavi štrajk dok traju ti razgovori sa predstavnicima Vlade. Posebno je traženo da se izbriše čl. 139. ZOR-a koji je stajao u prvobitnoj verziji, što je izbrisano jer bi to značilo da pregovori tek počinju od tog trenutka, a davno su istekli zakonski rokovi za otpočinjanje pregovara, kada su poslali zahtjev za pregovaranje. Po drugom Protokolu, nisu u predviđenom roku sjeli da razgovaramo iz razloga što je tuženi zaprimio zahtjev od predsjednika pregovaračkog tima, Vlade HNŽ Gorana Opsenice, da izmijeni dva člana pregovaračkog tima koji im nisu odgovarali, a ti članovi su on i Mirza Vule, dipl. ekonomista iz Jablanice, što je sindikat odbio. Takav zahtjev im je upućivan dva puta, nakon čega su iz pregovaračkog tima kazali da će zatražiti mišljenje Federalnog ministarstva rada. Dobili su mišljenja od Federalnog ministarstva rada i u tom trenutku je na službenoj web stranici Vlade objavljeno da je Federalno ministarstvo rada uvažilo mišljenje odnosno stav pregovaračkog tima Vlade i nakon što je on medijski, kao član pregovaračkog tima tuženog, zaprijetio i pozvao Kantonalno javno tužilaštvo, da započne istražne radnje u smislu da se ministar zdravstva mijesha u unutarnje stvari sindikata. Vrlo brzo, nakon dva do tri dana je sindikat dobio poziv za prvu sjednicu pregovaračkih timova bez uslovljavanja o članovima pregovaračkog tima. U Zakonu ne postoji naziv „generalni štrajk“ već se obično kaže generalni,

jer postoji i štrajk upozorenja. Nakon što je svjedoku predočena Odluka 45/20 od 30.11.2020. godine svjedok izjavi da je moguće da je on istu protokolirao 30.11.2020 krajem radnog vremena, a zajedno su donijela tu odluku. Moguće je da je drugi sindikat protokolirao sutradan, a moguće je i da je ova odluka faksana sutradan svim sindikatima. U njihovoj odluci nema organizacionih jedinica zato što nekima od organizacionih jedinica, sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, nije dozvoljeno da provode štrajk, kao što su dva Zavoda za javno zdravstvo (federalno i kantonalno) i još neke manje organizacije u kojima zbog manjeg broja zaposlenika nije moguće organizirati štrajk.

Svjedok, Dalibor Vuković je predložen na okolnosti organiziranja štrajka, odnosno organizovanja štrajka u drugim zdravstvenim ustanovama na području HNK, što svakako podrazumijeva i organizaciju i otpočinjanje štrajka, pa je neosnovan prigovor tužitelja, da je isti odgovarao na pitanja izvan predloženih okolnosti.

Dovodeći ove izjave u međusobnu vezu može se zaključiti da su njihove izjave u bitnom dijelu, u odnosu na utvrđivanje reprezentativnosti, podnošenja inicijative za postupak pregovaranja, formiranja i rada Mirovnog vijeća, međusobno sukladne, a nisu ni u suprotnosti sa materijalnim dokazima, zbog čega im je sud poklonio vjeru. Naime, izjavu tužitelja (da je u trećem mjesecu prošle godine dobio od Vlade zahtjev da se ispita reprezentativnost, koja je tuženom i utvrđena, ali nakon što su probili sve rokove, te da su Vladi i Ministarstvu uputili inicijativu 24.06.2020. godine za pregovaranje radi zaključenja kolektivnog ugovora, a nakon toga i više dopisa i urgencija, u smislu otpočinjanja pregovora, ali su ih oni ignorisali; da je Mirovno vijeće formirano nakon njihovog obraćanja inspekciji rada, te da nije nikad održano Mirovno vijeće...), je potvrdio svjedok, Antonio Vujica, ističući da mu je, kao pomoćniku ministra za oblast rada, poznato da je tuženi dana 24.06.2020.godine, Vladi podnio inicijativu za zaključenje kolektivnog ugovora, te da u periodu od 45 dana od podnošenja inicijative nije bilo nikakvih sastanaka, a nije održana niti jedna sjednica Mirovnog vijeća, što odgovara izjavi svjedoka, Dalibora Vujice, da su negdje početkom četvrtog mjeseca dobili od Ministarstva zdravstva zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti strukovnog sindikata čiji je on predsjednik...; da je tuženi uputio zahtjev za postupak mirenja; da se ništa nije dešavalo; da su slali i požurnice; da je imenovano Mirovno vijeće koje se nije nikad sastalo.

Dakle, radi se o kolektivnom interesnom radnom sporu koji je proizašao zbog nemogućnosti pregovaranja, odnosno postizanja sporazuma s ciljem zaključivanja novog granskog kolektivnog ugovora jer je prethodni prestao da važi 01.08.2019.godine.

Granski kolektivni ugovor, u smislu člana 138. st. 2. i 5. ZOR, zaključuje reprezentativan sindikat koji je u postupku pregovaranja radi zaključenja kolektivnih ugovora dužan da saraduje sa drugim sindikatima sa manjim brojem članova, radi izražavanja interesa i zaposlenih koji su učlanjeni u taj sindikat.

Na osnovu dopisa od 26.05.2020. godine koji je tuženi uputio Nezavisnom strukovnom sindikatu sa manjim brojem članova; obavijesti ovog strukovnog sindikata od 28.05.2020.godine i njegove odluke od 30.11.2020.godine, te zajedničke obavijesti upućene MUP-u i Ministarstvu zdravstva od 01.12.2020.godine, kao i izjave Ivice Aničić, kao predsjednika NS SKB i svjedoka, Dalibora Vuković, može se zaključiti da je tuženi, kao reprezentativan sindikat (rješenje od 27.05.2020.godine) postupio u skladu sa ovom odredbom ZOR jer je prije dostavljanja zahtjeva/inicijative za pregovaranje o zaključenju granskog kolektivnog ugovora obavijestio strukovni sindikat, koji nije reprezentativan te su zajednički

utvrdili prijedlog kolektivnog ugovora. Nakon više, bezuspješnih, urgencija za pregovaranje upućenih Vladi i Ministarstvu, donesena odluka o stupanju u štrajk.

Štrajk po definiciji predstavlja udruženi kolektivni prekid rada od strane radnika u cilju prinude poslodavca da prihvati zahtjeve radnika koji su predmet kolektivnog spora. Radi se o legalnom sredstvu, kao integralnom dijelu radničke strategije u ostvarivanju svojih ciljeva, koji su u konkretnom slučaju usmjereni na zaključivanje novog kolektivnog ugovora.

Pravo na štrajk, kao jedno od fundamentalnih prava radnika propisano je Konvencijom o slobodi udruživanja i zaštite prava na organizovanje, Međunarodne organizacije rada br. 87. kao i Konvencijom Međunarodne organizacije rada br. 98, o pravu na organizovanje i kolektivno pregovaranje i Međunarodnim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (čl. 8. st. 1. tačka d). Pravo na štrajk je priznato i članom 11. Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama, kao i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima (čl. 12.).

Dakle, štrajk je po svojoj prirodi svojevrsan način uskraćivanja ugovorenog rada koji za sobom neminovno povlači određene posljedice, uključujući i one nepovoljne za poslodavca, tako da je nužno da se organizacija i sprovođenje takve obustave rada sprovede po strogo formalnom postupku, jer se samo tako može ostvariti pravno zaštićen cilj.

Da bi štrajk bio zakonit neophodno je da se ispune određene pretpostavke koje se odnose kako na ovlaštenje za organizovanje štrajka, karakter štrajka tako i uslove za dopuštenost štrajka propisane Zakonom o štrajku (ZOŠ)⁴

Sindikata, u smislu člana 156. ZOR ima pravo pozvati na štrajk i provesti ga sa svrhom zaštite i ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava i interesa svojih članova. Štrajk se može organizirati samo u skladu sa ZOŠ, pravilima sindikata o štrajku i kolektivnom ugovoru, te ne može započeti prije okončanja postupka mirjenja predviđenog ovim zakonom, odnosno prije provođenja drugog postupka mirnog rješenja spora o kojem su se strane sporazumjele.

U konkretnom slučaju, odluku o štrajku je donio nadležni organ (NS SKB kao reprezentativan sindikat) s dopuštenim ciljem (sklapanje novog kolektivnog ugovora), čime su ispoštovane odredbe čl. 156. ZOR i čl. 2. ZOŠ, što među parničnim strankama nije ni sporno.

ZOŠ utvrđeni su uslovi za dopuštenost, odnosno zakonitost štrajka. U smislu člana 4. ovog zakona, štrajk se mora najaviti poslodavcu u pisanoj formi, najkasnije deset dana prije početka štrajka. U pismenoj najavi se navode razlozi za štrajk, mjesto, dan i vrijeme početka štrajka. Organizator štrajka je dužan da o vremenu i mjestu održavanja štrajka obavijesti i nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova

Tuženi je dana 01.10.2020. godine dostavio drugotužitelju, kao svom poslodavcu Odluku o stupanju u štrajk, kojom se početak štrajka najavljuje za dan 10.12.2020. godine. Isti dan je obavijest dostavljena i Ministarstvu unutrašnjih poslova. Odlukom o organizovanju štrajka je jasno preciziran dan i vrijeme početka štrajka (10.12.2020.godine u 08:00 sati), mjesto štrajka (radno mjesto), razlog štrajka (zbog ne potpisivanja novog kolektivnog ugovora).

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br. 14/00

Tuženi, kao reprezentativan sindikat koji djeluje unutar SKB je ovlašten organizovati štrajk samo u toj zdravstvenoj ustanovi, koja u smislu člana 5. Statuta SKB⁵ posluje samostalno, što znači da se odluke koje isti donese, odnose na ovu zdravstvenu ustanovu, kao cjelinu bez obzira na izdvojene teritorijalne dijelove na području grada Mostara koje posluje pod istom firmom, zbog čega nije neophodno posebno navoditi sve lokacije, odnosno izdvojene organizacione jedinice na kojima se ova djelatnost obavlja. Stoga sud nije našao osnovanim navode tužitelja, da odluka ne sadrži tačno mjesto štrajka jer je jasno da „radno mjesto“ obuhvata sva radna mjesta unutar SKB, osim onih na kojima se rad ne može prekidati.

Prema odredbi člana 5. ZOŠ „na prijedlog poslodavca, sindikat i poslodavac sporazumno utvrđuju poslove koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka...Sporazumom... ne smije se onemogućiti ili ograničiti pravo na štrajk. Ako sindikat i poslodavac ne postignu sporazum... u roku od pet dana, od dana početka sporazumjevanja rješavanja nastalog spora, povjerava se arbitraži...Najkasnije na dan najave štrajka, sindikat je dužan objaviti sporazum o poslovima na kojima se rad ne može prekidati za vrijeme štrajka“.

U konkretnom slučaju tuženi je poslodavcu (ovdje drugotužitelju), dana 26.11.2020. godine uputio zahtjev za sporazum o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka, koji Sporazum je potpisan dana 04.12.2020. godine, dakle poslije dana najave štrajka iz čega proizlazi da je u ovom dijelu tuženi postupio suprotno odredbi člana 5. st. 8. ZOŠ jer na dan najave štrajka (01.12.2020.godine) nije bio objavljen, odnosno potpisan Sporazum o poslovima na kojima se rad ne može prekidati, niti je bio protekao rok od pet dana, koji je počeo da teče 27.11.2020. godine i istekao 01.12.2020. godine, kada je već donesena odluka o štrajku.

Štrajk, u smislu člana 6. ZOŠ „ne može započeti prije okončanja postupka mirenja predviđenog u Zakonu o radu, odnosno prije provođenja drugog načina mirnog rješenja spora o kojem su se stranke sporazumjele. Postupak mirenja... ne može trajati duže od pet dana od dana dostavljanja zahtjeva mirovnom vijeću“

Prema odredbi čl. 150. ZOR, „u slučaju spora o zaključivanju, primjeni, izmjeni ili dopuni odnosno otkazivanju kolektivnog ugovora ili drugog sličnog spora vezanog za kolektivni ugovor (kolektivni radni spor), ako strane nisu dogovorila način rješavanja spora, provodi se postupak mirenja u skladu sa zakonom. Mirenje ...provodi Mirovno vijeće“.

„Strane u sporu mogu prihvatiti ili odbiti prijedlog mirovnog vijeća, a ako ga prihvate, prijedlog ima pravnu snagu i dejstvo kolektivnog ugovora. O ishodu i rezultatima mirenja strane u sporu obavještavaju u roku od tri dana od dana završetka mirenja...nadležni organ kantona u skladu sa propisom kantona“ (čl. 153. ZOR).

U konkretnom slučaju, tuženi je 24.06.2020. godine dostavio Vladi HNK zahtjev/inicijativu za pokretanje postupka kolektivnog pregovaranja sa prijedlogom kolektivnog ugovora, te je dopisom od 15.07.2020. godine urgirao odgovor na njihovu inicijativu. Zbog protoka roka od 45 dana za postizanje sporazuma za zaključenje kolektivnog ugovora (čl. 139. st. 3. ZOR), tuženi su dopisom od 11.08.2020. godine, zatražili provođenje postupka mirenja i formiranje mirovnog vijeća. Međutim, Mirovno vijeće je formirano tek 12.10.2020. godine i to po nalogu inspekcije rada, nakon prijave tuženog. Prema izjavi svjedoka, Vujica Antonia, Mirovno vijeće je formirano isključivo iz razloga što je inspekcija rada dala rok za preduzimanje određenih radnji. Tuženi je Ministarstvu zdravstva uputio više

⁵ „Službene novine Federacije BiH“, br. 70/13

dopisa i to dana; 27.10.2020; 20.11.2020. i 26.11.2020. godine za održavanje postupka mirenja, ali nije održana niti jedna sjednica Mirovnog vijeća.

Postupak mirenja je od velikog značenja za obe strane kolektivnog pregovaranja jer se s jedne strane sindikatu ograničava pravo da radnike pozove na zakonit štrajk prije okončanja postupka mirenja, a s druge strane poslodavcu se ostavlja mogućnost da zaštiti svoju djelatnost i otkloni štetu koja bi eventualno mogla nastati ukoliko bi došlo do prekida rada (štrajka). Dakle, ova odredba ima prvenstveno zaštitni karakter jer je štrajk najčešće poslednje sredstvo (*ultima ratio*) koje može ugroziti interes, ne samo stranaka u sporu već i trećih lica pa i opštih interesa, o čemu bi svakako obe ugovorne strane morale voditi računa već prilikom davanja inicijative za pregovaranje. Tuženi je sa svoje strane preduzeo sve da se postupak mirenja, koji prethodi štrajku, provede na zakonit način jer je Vladi HNK dostavio zahtjev (24.06.2020.godine) sa prijedlogom kolektivnog ugovora, te urgirao (15.07.2020.godine) odgovor Vlade na predloženi ugovor; zahtijevao provođenje postupka mirenja (11.08.2020.godine) i formiranje mirovnog vijeća; dostavio prijedlog članova vijeća (12.08.2020.godine) s kojim ciljem se i obratio inspekciji rada (17.08.2020.godine), te je i nakon imenovanja Mirovnog vijeća uputio zahtjev resornom ministarstvu (27.10.2020. i 20.11.2020. godine) radi zakazivanja sjednice Mirovnog vijeća, dok od strane Vlade HNK i Ministarstva zdravstva nije bilo nikakve saradnje sve do donošenja odluke o štrajku, jer i pored više zahtjeva i urgencija, nije zakazana niti jedna sjednica Mirovnog vijeća, niti je tuženi obaviješten o razlozima za to.

Proceduralne teškoće i pokušaj da se putem Federalnog ministarstva rada, omogućiti drugom, nereprezentativnom (strukovnom) sindikatu da učestvuje u pregovorima, kako svjedok, Antonio Vujica ističe, se ne mogu prihvatiti kao objektivno opravdanje za nepregovaranje jer se, u smislu člana 132. ZOR, takav zahtjev može podnijeti tek po isteku roka od jedne godine od dana dostave rješenja. Imajući u vidu izjavu ovog svjedoka (da je drugom sindikatu odbijen zahtjev za reprezentativnost) kao i izjavu svjedoka Vuković Dalibora (da je prije manje od jedne godine utvrđeno da strukovni sindikat nema uslova za reprezentativnost) jasno je da je ovaj pokušaj bio samo nepotrebno gubljenje vremena, što je očigledno imalo za posljedicu da je tuženi učvrsti svoju odluku, da stupi u štrajk jer je nakon više urgencija i obavijestio drugotužitelja o stupanju u štrajk.

Mirni način rješavanja sporova između socijalnih partnera ima ne samo radnopravni i zakonodavni prioritet već se ubraja u opšte poželjan način rješavanja kolektivnih sporova, što je očigledno i bila namjera zakonodavca (da se prethodno iskoriste sva sredstva koja mogu dovesti do mirnog rješenja spora) kada je članom 6. ZOŠ regulisao da štrajk ne može otpočeti prije okončanja postupka mirenja.

Dakle, štrajk bi trebao da bude poslednje sredstvo pritiska poslodavca na kolektivno pregovaranje pa nezadovoljstvo i nesuglasice među socijalnim partnerima treba shvatiti kao normalnu pojavu koju ne treba ignorisati, već rješavati. Upravo iz tih razloga, činjenica da se nešto može mirno riješiti treba da bude dovoljan podsticaj za preduzimanje svih zakonom dopuštenih aktivnosti kako bi se zaštitili interesi jedne i druge strane. Stoga je nerazumljiva i nejasna tvrdnja svjedoka, Antonia Vujice, da bi pregovori bili okončani da se sa istim počelo prema odluci Vlade od 11.12.2020. godine jer po toj logici, pregovori bi bili okončani i da su započeli u šestom mjesecu kada su tuženi dostavili inicijativu za pregovaranje radi zaključenja kolektivnog ugovora ili bar u osmom mjesecu kada su tuženi inicirali formiranje Mirovnog vijeća i zakazivanje sjednice. Činjenica da je Vlada tek nakon donošenja odluke o stupanju u štrajk, imenovala pregovarački tim i donijela odluku o pokretanju postupka pregovaranja radi zaključivanja kolektivnog ugovora (02.12.2020.godine) navodi na zaključak da je tek tada

ozbiljno shvaćeni zahtjevi tuženog, kada su se već osjetile štetne posljedice obustave rada (na što jasno ukazuju dopisi Zavoda za zdravstvo i Ombudsmena, koje se odnose na pritužbe građana i nemogućnost pružanja zdravstvene usluge) i to nakon proteka svih rokova u kojima prvotuzitelj nije ništa preduzeo da do štrajka ne dođe. Ne smije se zanemariti da je štrajk dopušteno sredstvo prinude ukoliko je cilj zakonit (što u ovom slučaju jeste). Nepreduzimanje nikakvih aktivnosti od strane tužitelja u periodu od 24.06.2020. (kada je data inicijativa za pregovaranje) do 02.12.2020.godine (kada je tek Vlada donijela odluku o pokretanju pregovora) kako bi se spor mirno riješio, uz istovremeno pozivanje tuženog na obavezu poštivanja postupka mirnog rješenja spora, moguće je tumačiti kao uskraćivanje, odnosno ograničavanje prava tuženom na štrajk, zbog čega sud nije našao osnovanim navode tužbe, da je štrajk otpočeo prije okončanja postupka mirenja.

Na osnovu navedenog može se zaključiti je postupak kolektivnog pregovaranja u konkretnom slučaju opstruisan od strane prvotuzitelja jer isti i pored upućene inicijative za pregovaranje i prijedloga kolektivnog ugovora nije pokazao volju za pregovaranjem, pa samim tim ni za zaključivanjem novog kolektivnog ugovora. Temeljni cilj štrajka je pregovarati kako bi se došlo do sklapanja kolektivnog ugovora, što i jeste pravni smisao i svrha štrajka. Propuštanjem mogućnosti iznalaženje rješenja u rokovima predviđenim za postupak mirenja, štrajk se ukazao kao nužno sredstvo kako bi se otvorili pregovori, a koji je na kraju i dovelo do toga jer je tek, nakon donošenja Odluke o štrajku, Vlada donijela odluka o otpočinjanju pregovora (02.12.2020.godine)

Drugotuzitelj, u zakonom predviđenom roku od pet dana, tuženom nije dostavio prijedlog sporazuma o poslovima na kojima se rad ne može prekidati niti je tuženi istom ostavio dovoljno vremena za navedeno jer je takav zahtjev uputio drugotuzitelju (26.11.2020.godine) četiri dana prije donošenja odluke o štrajku (01.12.2020.godine). Činjenica da je prijedlog Sporazuma dostavljen tuženom 02.12.2020. godine i potpisan 04.12.2020.godine navodi na zaključak da između njih u ovom dijelu nije ni bilo spora zbog čega je teško naći opravdanje tuženog za kršenje odredbe člana 5. st. 8. ZOŠ, kao zakonske pretpostavke za zakonitost štrajka te donošenja odluke o štrajku bez objave Sporazuma o poslovima na kojima se rad ne može prekidati.

Iz istih razloga teško je opravdati počinjanje štrajka prije isteka roka od 10 dana jer objavljivanje Sporazuma, najkasnije na dan najave štrajka ima za svrhu da se poslodavcu ostavi 10 dana vremena da organizuje svoj radi u smanjenom kapacitetu te eventualno ublaži posljedice najavljene obustave rada, zbog čega je neophodno kumulativno ispuniti sve uslove propisane ZOŠ.

Nesporno je da kolektivni ugovor u smislu člana 138. st. 2. ZOR zaključuje Vlada HNK i reprezentativan sindikat, što bi u konkretnom slučaju značilo da je poslodavac samo prvotuzitelj. Međutim, ne može se zanemariti činjenica da su radnici koji štrajkuju zaposleni kod drugotuzitelja, koji je primarno njihov poslodavac i sa kojim imaju obavezu zaključiti Sporazum o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka i kojem su i dostavili Odluku o štrajku, iz čega proizlazi ovlaštenje drugotuzenog da u ovom postupku traži sudsku zaštitu. Stoga sud nije našao osnovanim prigovor nedostatka aktivne legitimacije na strani drugotuzitelja jer je nelogično da se istom osporava legitimitet, a dostavlja mu se odluka o štrajku.

Dakle, poslodavac u smislu člana 10. ZOŠ je prvotuzitelj sa kojim tuženi, kao reprezentativan sindikat zaključuje kolektivni ugovor, kao i drugotuzitelj kod kojeg su radnici

koji štrajkuju zaposleni, pa slijedom navedenog tuženi su imali obavezu štrajk najaviti, ne samo drugotužitelju već i prvotužitelju, što nisu učinili čime je postupljeno suprotno članu 4. ZOŠ.

S obzirom da nisu ispoštovani uslovi koji se moraju kumulativno ispuniti, a određeni su čl. 4. i 5. st. 8. ZOŠ, jer Odluka o štrajku nije dostavljena prvotužitelju; Sporazum o poslovima koji se ne mogu prekidati nije objavljen na dan najave štrajka, niti je od dana najave do početka štrajka protekao rok od 10 dana, pa obustava rada koja je nastupila 10.12.2020.godine i Odluka o održavanju štrajka od 01.12.2020. godine nije zakonita, što opravdava i zabranu daljeg provođenja štrajka, zbog čega je tužbeni zahtjev u cijelosti uvažen, kao osnovan.

Odluka o troškovima postupka je donesena na osnovu čl. 386. st. 1 u vezi sa čl. 395. ZPP pa prvotužitelju koje je zastupalo Kantonalno javno pravobranilaštvo i drugotužitelju kojeg je zastupao advokat, pripadaju troškovi određeni prema Tarifi o naknadi i nagradama za rad advokata (AT)⁶ i vrijednosti spora (120 bodova x 3,00 KM).

Troškovi prvotužitelja se sastoje od: sastav tužbe u iznosu od 360,00 KM; zastupanje na pripremnom ročištu i glavnoj raspravi u iznosu od po 360,00 KM, što ukupno iznosi 1.080,00 KM.

Troškovi drugotužitelja se sastoje od: sastav tužbe u iznosu od 360,00 KM; zastupanje na pripremnom ročištu i glavnoj raspravi u iznosu od po 360,00 KM sve uvećano za 17% troškova PDV-a u iznosu od 183,60 KM, što ukupno iznosi 1.263,60 KM, koje iznose je tuženi dužan da naknadi tužiteljima.

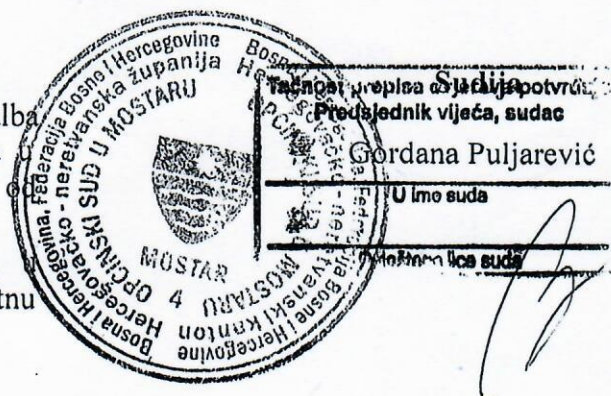
Drugotužitelj je odbijen sa zahtjevom za sastav podneska od 05.02.2021. godine jer isti nije bio neophodan za vođenje ovog postupka, a podnesak od 08.02.2021. godine je podnije samo od strane prvotužitelja, te je zahtjev za određivanje privremene mjere/ mjere osiguranja, odbačen pa mu ne pripadaju troškovi sastava prijedloga za određivanje mjere osiguranja i sastava žalbe na rješenje od 03.02.2021.godine.

Stoga je, na osnovu izloženog odlučeno kao u izreci ove presude.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ove presude može se uložiti žalba Kantonalnom/Županijskom sudu u Mostaru roku od 15 dana koji rok počinje da teče od 27.03.2020. godine.

Žalba se predaje putem ovog suda dovoljnom broju primjeraka za sud i suprotnu stranu.

⁶ "Službene novine Federacije BiH", br. 22/04 i 24/04